WARMIŃSKO-MAZURSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w Olsztynie
10-575 OLSZTYN
Al. Mar. J. Piłsudskiego 7/9

Olsztyn, dnia 26 stycznia 2015 roku

PS – IV.431.3.30.2014.ID.

Środowiskowy Dom Samopomocy
14 – 520 Pieniężno
ul. Sienkiewicza 2

Na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku poz.182, ze zm.), zwanej dalej ustawą, zespół kontrolny Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko–Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – zamiejscowe stanowiska pracy w delegaturze Urzędu w Elblągu, przeprowadził w dniach 22,23,27 października 2014 r. kontrolę kompleksową Środowiskowego Domu Samopomocy w Pieniężnie. Przedmiotem kontroli była ocena funkcjonowania środowiskowego domu samopomocy, standardu świadczonych usług oraz zgodności zatrudnienia pracowników z ustawowymi wymogami kwalifikacyjnymi. Standard świadczonych usług oceniono w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 roku w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz. 1586, ze zmianami Dz. U. z dnia 9 grudnia 2014 roku, poz. 1752), w jego brzmieniu obowiązującym w dacie kontroli. Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia 2013 roku do dnia 27 października 2014 roku.

Ustalenia z kontroli zostały zawarte w protokole podpisanym, bez zastrzeżeń, przez kierownika jednostki w dniu 20 stycznia 2015 roku.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Pieniężnie funkcjonuje od 1 grudnia 2005 roku, od 1 marca 2007 roku jako samodzielna jednostka organizacyjna pomocy społecznej, pod nazwą Środowiskowy Dom Samopomocy Bajka.

Funkcjonowanie ośrodka wsparcia określają statut, regulamin organizacyjny, program działalności oraz plany pracy na 2013 i 2014 rok. Zgodnie z wymogami § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz. 1586, ze zm.), zwanego dalej rozporządzeniem – regulamin, programy działalności oraz plany pracy uzgodnione z Wojewodą Warmińsko–Mazurskim, zatwierdzone przez Burmistrza Pieniężna.

Zgodnie ze statutem, ŚDS o charakterze lokalnym, przeznaczony jest dla osób przewlekle psychicznie chorych, niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (typ domu A,B,C), z możliwością korzystania z usług przez osoby z gmin powiatu braniewskiego, na podstawie zawartych porozumień. W dacie kontroli obowiązywały porozumienia zawarte z Gminą Lelkowo i Gminą Płoskinia na objęcie mieszkańców ww. gmin opieką i usługami świadczonymi przez ŚDS w Pieniężnie. Od 1 grudnia 2012 roku ośrodek wsparcia posiada 40 miejsc.

W statucie, w podstawie prawnej działania ŚDS, nie uwzględniono rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 roku w sprawie środowiskowych domów samopomocy, nieprawidłowo określono publikację ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej; wskazano Dz. U. Nr 64, poz. 593 ze zm., winno być – tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 182 ze zm. Nadto uwzględniono nieobowiązujące akty prawne, tj.: uchylone z dniem 11 lutego 2011 roku rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 11 grudnia 1995 roku w sprawie psychiatrycznych świadczeń zdrowotnych w domach pomocy społecznej i środowiskowych domach samopomocy (Dz. U. z 1996 r. Nr 5, poz. 38), oraz uchylone z dniem 1 października 2005 roku rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1996 r. w sprawie rodzajów specjalistycznych usług opiekuńczych

oraz kwalifikacji osób świadczących takie usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zasady i tryb ustalania i pobierania opłat za te usługi, jak również warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat (Dz. U. z dnia 9 stycznia 1997 r., Nr 2, poz. 12). Ponadto wskazano uchyloną z dniem 31 grudnia 2013 roku ustawę o finansach publicznych z dnia 30 czerwca 2005 roku (Dz. U. Nr 249, poz. 2104); winno być – ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych – tekst jednolity Dz. U. z dnia 5 sierpnia 2013 roku, poz. 885, ze zm.

Środowiskowy Dom Samopomocy funkcjonuje przez 5 dni w tygodniu, w godzinach od 7.30 do 15.30. W okresie objętym kontrolą nie prowadził miejsc całodobowego pobytu, nie prowadził zajęć klubowych.

Ośrodek wsparcia usytuowany jest w parterowym budynku pozbawionym barier architektonicznych, spełniającym wymagania w zakresie powierzchni użytkowej przypadającej na jednego uczestnika, pomieszczeń do prowadzenia zajęć oraz ich wyposażenia w sprzęt do prawidłowej realizacji zadań wspierająco–aktywizujących, liczby łazienek i toalet, stosownie do postanowień § 18 pkt 2,3,4,5,6 rozporządzenia.

Kwalifikacje zawodowe kierownika zgodne są z wymogami § 9 ust. 1 rozporządzenia oraz art. 122 ust. 1 ustawy. Terapeuta zajęciowy, instruktor terapii, instruktorzy terapii zajęciowej, fizjoterapeuta i dwóch opiekunów spełniają wymagania kwalifikacyjne do zatrudnienia na zajmowanych stanowiskach określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 roku w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 1050 ze zm.), wymagany co najmniej półroczny staż pracy na stanowisku, na którym mieli bezpośredni kontakt z osobami z zaburzeniami psychicznymi, zgodnie z § 11 ust. 1 w zw. z § 9 ust. 1 rozporządzenia, posiadali przeszkolenie w zakresie prowadzenia treningów umiejętności społecznych – stosownie do wymogów § 11 ust. 2 rozporządzenia. Zastrzeżenia wniesiono do zatrudnienia z dniem 3 marca 2014 roku na stanowisku opiekuna osoby, nieposiadającej przed zatrudnieniem w ŚDS co najmniej półrocznego stażu pracy na stanowisku, na którym miała bezpośredni kontakt z osobami z zaburzeniami psychicznymi. W dacie kontroli pracownik nabył wymagany staż.

W ŚDS powołano zespół wspierająco–aktywizujący, którego wskaźnik zatrudnienia według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz w dacie kontroli był zgodny z postanowieniami § 12 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia.

Kierownik organizował, co najmniej raz na 6 miesięcy, szkolenia w zakresie tematycznym związanym z funkcjonowaniem domu.

Usługi transportowe zapewniano dwudziestu pięciu uczestnikom. Wybiórcza analiza 8 kart drogowych prowadzonych przez kierowcę wykazała w 10 przypadkach, że pobyt uczestników w ŚDS wynosił mniej niż 6 godzin dziennie – tym samym z uczestnikami nie prowadzono zajęć przez co najmniej 6 godzin, co było niezgodne z wymogami określonymi § 6 ust. 1 rozporządzenia.

ŚDS świadczy usługi obejmujące treningi: funkcjonowania w codziennym życiu, umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, umiejętności spędzania czasu wolnego. Poradnictwo psychologiczne prowadzone było jedynie w okresie od 2 czerwca do 30 czerwca 2014 roku przez psychologa zatrudnionego w tym okresie w ŚDS. Uczestnikom udzielano pomocy w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych.

Kontrolowana jednostka prowadzi wymaganą § 24 ust. 2 i 3 rozporządzenia dokumentację indywidualną i zbiorczą. Analiza akt sześciu uczestników oraz dokumentacja z posiedzeń zespołu wspierająco–aktywizującego wykazała opracowanie indywidualnych planów postępowania wspierająco–aktywizującego, okresowe oceny ich realizacji, modyfikację. Spotkania zespołu odbywały się co najmniej raz na 6 miesięcy, co jest zgodne z postanowieniami § 13 ust. 2 rozporządzenia.

Uwagi wniesiono do oświadczeń uczestników/opiekunów wyrażających zgodę na podpisywanie listy obecności przez instruktora terapii zajęciowej, bez imiennego wskazania pracownika. Nadto w ewidencji uczestników w dniach przeprowadzania kontroli, przy nazwiskach ośmiu uczestników (22.10.2014r.) i siedmiu uczestników (23,27.10.2014r.) stwierdzono zamiast podpisu wpisane słowo „obecny"– co jest niezgodne z § 24 ust. 4 rozporządzenia stanowiącym, że uczestnicy potwierdzają swoją obecność podpisem w ewidencji obecności w domu, a w przypadku braku takiej możliwości obecność uczestnika potwierdza podpisem upoważniony pracownik domu.

Jednocześnie stwierdzono niejednolite określanie stanowisk pracy w aktach osobowych pracowników, zarządzeniu i aneksach kierownika ŚDS w sprawie powołania zespołu wspierająco–aktywizującego, w przedstawionych w toku kontroli zestawieniach (instruktor terapii zajęciowej, instruktor zajęciowy, instruktor terapii oraz terapeuta, terapeuta zajęciowy).

Kierownik ŚDS informował jednostkę prowadzącą oraz Wydział Polityki Społecznej Warmińsko–Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie o planowanym zamknięciu ŚDS. Jednakże o przerwie w okresie od 22 lipca 2013 roku do 9 sierpnia 2013 roku powiadomił pismem z dnia 17 lipca 2013 roku, tym samym uchybił dwutygodniowemu terminowi określonemu w § 6 ust. 3 rozporządzenia.

W związku ze stwierdzonymi w toku kontroli nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, wnoszę o podjęcie przez kierownika kontrolowanej jednostki, jako osobę odpowiedzialną za ich powstanie, stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację zaleceń:

1. W statucie ŚDS określić prawidłową podstawę prawną funkcjonowania ośrodka wsparcia.
2. Zatrudniać osoby spełniające wymagania kwalifikacyjne.
3. Ujednolicić stanowiska pracowników.
4. Prowadzić z uczestnikami zajęcia przez co najmniej 6 godzin, stosownie do wymogów § 6 ust.1 rozporządzenia.
5. Określić imiennie osoby upoważnione do potwierdzania obecności uczestnika.
6. Obecność uczestników potwierdzać zgodnie z wymogami § 24 ust. 4 rozporządzenia.
7. Przestrzegać dwutygodniowy termin informowania jednostki prowadzącej oraz Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko–Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie o planowanym terminie zamknięcia ŚDS, stosownie do § 6 ust. 3 rozporządzenia.

Termin realizacji zaleceń – niezwłocznie.

Na podstawie art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej kontrolowanej jednostce przysługuje prawo, w terminie 7 dni od daty otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłoszenia do nich zastrzeżeń.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń, informację o sposobie i terminie realizacji zaleceń, uwag i wniosków należy przekazać do Wojewody Warmińsko–Mazurskiego w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Wanda Sylwia Kicińska
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Olsztynie